

Analýza hospodaření obce Hlubočky

Anna Hlaváčová

Bakalářská práce
2024

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva

Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Anna Hlaváčová
Osobní číslo: M21073
Studijní program: B0413A050024 Ekonomika a management
Specializace: Ekonomika a management veřejné správy a regionálního rozvoje
Forma studia: Prezenční
Téma práce: Analýza hospodaření obce Hlubočky

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Zpracujte literární rešerši na téma hospodaření municipalit.

II. Praktická část

- Zpracujte analýzu hospodaření obce Hlubočky ve vybraných letech.
- Na základě vypracované analýzy vyvoďte závěry a navrhněte opatření pro zlepšení hospodaření obce.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam doporučené literatury:

- GRUBER, Jonathan. *Public finance and public policy*. 6th edition. New York: Worth publishers, 2019. ISBN 9781319105259.
- MAAYTOVÁ, Alena; OCHRANA, František a PAVEL, Jan. *Veřejné finance v teorii a praxi*. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5561-8.
- MÁČE, Miroslav. *Finanční účetnictví veřejného sektoru*. Grada, 2019. ISBN 978-80-271-2002-4.
- PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualiz. rozší. vyd. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-802-4756-080.
- SEDMIHRADSKÁ, Lucie. *Rozpočtový proces obcí*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-807-4789-670.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Eliška Kozubíková, Ph.D.
Ústav financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: 5. února 2024
Termín odevzdání bakalářské práce: 17. května 2024

L.S.

prof. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

doc. Ing. Petr Novák, Ph.D.
garant studijního programu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

V

Jméno a příjmení:

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá analýzou hospodaření obce Hlubočky v roce 2019 – 2022. Cílem bakalářské práce je vypracování analýzy hospodaření obce a stanovení návrhů, které by mohly hospodaření obce zefektivnit. Teoretická část práce je zaměřena na charakteristiku obce, její hospodaření a možnosti finanční analýzy v podmínkách obcí. Praktická část se zabývá analýzou účetních a rozpočtových výkazů municipality a finančních ukazatelů. Závěr práce obsahuje shrnutí získaných poznatků a uvedení návrhů, které by mohla obec využít pro zlepšení hospodaření.

Klíčová slova: obec, rozpočet, finanční analýza, ukazatelé finanční analýzy, dotace

ABSTRACT

The bachelor's thesis deals with the analysis of the economy of the municipality of Hlubočky between years 2019 – 2022. The target of the bachelor's thesis is to evolve an analysis of the economy of the municipality and assign suggestions that could make the economy of the municipality more efficient. The theoretical part of the work is focused on the characteristics of the municipality, its economy and the possibilities of financial analysis in the conditions of municipalities. The practical part deals with the analysis of accounting and budget statements of the municipality and financial indicators. The conclusion of the thesis contains a summary of the gained knowledge and suggestion that could be possibly used by the municipality to improve its management.

Keywords: municipality, budget, financial analysis, indicators of financial analysis, funding

Ráda bych poděkovala vedoucí mé bakalářské práce Ing. Elišce Kozubíkové, Ph.D. za odborné vedení, rady a cenné připomínky při vypracování bakalářské práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 OBEC	12
1.1 TYPY OBCÍ	12
1.2 PŮSOBNOST OBCÍ	12
1.3 ORGÁNY OBCÍ	13
1.3.1 Zastupitelstvo	14
1.3.2 Rada obce	14
1.3.4 Starosta	15
2 HOSPODAŘENÍ OBCÍ	16
2.1 PŘÍJMY A VÝDAJE ROZPOČTU	16
2.2 STŘEDNĚDOBÝ VÝHLED ROZPOČTU	19
2.3 ROZPOČTOVÉ PROVIZORIUM	19
2.4 ZÁVĚREČNÝ ÚČET	20
2.5 ROZPOČTOVÁ ODPOVĚDNOST	20
3 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ OBCE	23
3.1 ZDROJE INFORMACÍ FINANČNÍ ANALÝZY	23
3.1.1 Rozvaha	24
3.1.2 Výkaz zisku a ztráty	24
3.2 UKAZATELE FINANČNÍ ANALÝZY	25
3.2.1 Analýzy absolutních ukazatelů	25
3.2.2 Analýza poměrových ukazatelů	26
II PRAKTICKÁ ČÁST	29
4 CHARAKTERISTIKA OBCE HLUBOČKY	30
4.1 OBYVATELSTVO	30
5 FINANČNÍ ANALÝZA OBCE	32
5.1 ANALÝZA ROZVAHY	32
5.1.1 Aktiva	32
5.1.2 Pasiva	33
5.2 ANALÝZA VÝKAZU ZISKU A ZTRÁTY	35
5.2.1 Analýza nákladů	35
5.2.2 Analýza výnosů	37
5.3 ANALÝZA ROZPOČTU OBCE	38
5.3.1 Analýza příjmů rozpočtu obce	38
5.3.2 Analýza výdajů rozpočtu obce	41

6	ANALÝZA FINANČNÍCH UKAZATELŮ	44
7	VYHODNOCENÍ ANALÝZY HOSPODAŘENÍ	47
	ZÁVĚR	50
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	51
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	55
	SEZNAM GRAFŮ.....	56
	SEZNAM TABULEK	57

ÚVOD

Obec je veřejnoprávní korporací, která spravuje své záležitosti samostatně a hospodaří se svými finančními prostředky dle svého uvážení tak, aby hájila veřejný zájem a zvyšovala kvalitu života svých občanů. Obec hospodaří podle schváleného rozpočtu, který obsahuje veškeré příjmy a výdaje obce. Podle tohoto finančního plánu obec hospodaří po celý kalendářní rok. Efektivní hospodaření s finančními prostředky je základním krokem pro zdravý rozvoj obce. Pro zhodnocení hospodaření obce se využívá finanční analýza, kterou lze považovat nejen za prostředek používaný ke kontrole, ale také za pomocný nástroj, neboť vyhodnocuje slabá místa hospodaření obce, na základě kterých je možné finanční situaci zlepšit.

Finanční analýza v neziskovém sektoru se odlišuje podstatou organizace, jež není vytvořena za účelem generování zisku a zvyšování tržní hodnoty, ale cílem je udržování dlouhodobého finančního zdraví.

Bakalářská práce se zabývá analýzou hospodaření obce Hlubočky v letech 2019-2022. Cílem bakalářské práce je zpracování analýzy hospodaření obce a vyvození návrhů, jakým způsobem lze finanční situaci obce zlepšit.

Teoretická část práce se zabývá obcí jako celkem. Popisuje, jak je obec definována z právního hlediska, jaké existují typy obce, jakým způsobem obec může vykonávat státní správu. Dále jsou popsány jednotlivé orgány obce a jejich pravomoci. Významná část teoretické části se zabývá hospodařením obce, důraz je kladen na rozpočet, jako hlavní ekonomický nástroj pro hospodaření. V poslední kapitole teoretické části je popsána finanční analýza, jakožto účinný nástroj pro zlepšení hospodaření s finančními prostředky. Tato kapitola se také věnuje zdrojům dat finanční analýzy, které jsou nezbytné pro její realizaci.

Analytická část práce se zabývá rozborem účetních výkazů rozvahy a výkazu zisku a ztráty za jednotlivá rozpočtová období. Dále je provedena analýza rozpočtu obce ve vybraných letech. Všechna získaná data jsou potřebná pro analýzu finančních ukazatelů, kterým je věnována samostatná kapitola. Na základě vypočtených ukazatelů je možné zjistit, jak efektivně obec hospodaří. V poslední části je analýza hospodaření vyhodnocena a jsou zde uvedeny návrhy, jak hospodaření obce zefektivnit.

Závěr práce obsahuje shrnutí nejvýznamnějších poznatků, zjištěných výsledků a stručné uvedení návrhů, které by obec mohla použít pro zlepšení svého hospodaření.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Cílem bakalářské práce je zpracování analýzy hospodaření obce Hlubočky v letech 2019-2022. Finanční analýza je zpracována na základě údajů získaných z účetních výkazů a rozpočtu obce. Na základě provedené analýzy je vyhodnoceno hospodaření obce a jsou uvedena opatření, jak finanční situaci obce zlepšit. Práce se skládá z teoretické a analytické části.

Teoretická část se zaměřuje na obec, jakožto na veřejnoprávní korporaci. Popisuje, jakým způsobem obec funguje a jaké orgány jsou nezbytné pro její činnosti. Velká část je věnována hospodaření obce, zejména struktuře rozpočtu obce, kde je pečlivě rozebrána jeho příjmová a výdajová stránka. Tyto poznatky jsou nezbytné pro praktickou část. V neposlední řadě je popsána finanční analýza, její cíl a zdroje informací, neboť je hlavním předmětem pro analytickou část práce.

Analytická část je věnována zpracování analýzy hospodaření obce Hlubočky za uvedené období. Zdrojem informací jsou účetní výkazy, tedy rozvaha a výkaz zisku a ztráty, dále je nezbytným zdrojem dat rozpočet obce. Bez těchto informací by analýza nemohla být uskutečněna. Při rozboru dat z účetních výkazů je použita vertikální a horizontální analýza dat, na jejichž základě je provedena analýza vybraných finančních ukazatelů, které jsou nezbytné pro zhodnocení hospodaření obce.

V závěru práce je využita syntetická metoda. Jsou zde vyhodnoceny a shrnuty získané poznatky. Dále jsou zde uvedena doporučení, na základě kterých by mohla obec své hospodaření zefektivnit.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 OBEC

Dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích je obec základní jednotkou územních samosprávných celků, jejíž území je vytyčeno hranicemi.

Obec je také považována za právnickou osobu, která disponuje majetkem, jedná svým jménem a má povinnost rozvíjet své území. Při vykonávání své činnosti musí hájit veřejný zájem a potřeby občanů. (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích)

Za územní samosprávné celky jsou považovány obce a kraje. Dle Ústavy České republiky jsou definovány jako územní společenství občanů, které mají právo na samosprávu. Obec je vždy součástí kraje, jakožto vyššího územního samosprávného celku, který je zřizován nebo rušen pouze ústavním zákonem. (Otrusinová, Kubičková, 2011)

Obec je nezisková organizace, není tedy založena za účelem generování zisků, ale snaží se naplňovat potřeby svých občanů. Jelikož se nejedná o podnikatelské subjekty, z pohledu účetnictví jsou obce územní samosprávné celky označovány jako vybrané účetní jednotky. (Otrusinová, Kubičková, 2011)

1.1 Typy obcí

Podle Nahodila (2014) se v České republice klasifikují obce na základě počtu obyvatel. První skupinu tvoří obce, jejichž počet obyvatel je menší než tři tisíce. Jestliže počet obyvatel překročí tuto hranici, jsou obce nazývány městem. Některé obce se na základě návrhu mohou stát městysem, jedná se o obce, které se velikostně nacházejí mezi obcí a městem. Existují také statutární města, což jsou obce členěné na jednotlivé městské obvody a městské části, které mají vlastní orgány samosprávy. (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích)

1.2 Působnost obcí

Obec spravuje své záležitosti samostatně, v takzvané samostatné působnosti. Stát může na obce delegovat činnosti státní správy, v takovém případě se jedná o přenesenou působnost. (Otrusinová, Kubičková, 2011)

Dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích při vykonávání pravomocí v **samostatné působnosti** jedná obec tak, aby svými úkony hájila zájmy obce a naplňovala potřeby svých občanů a rozvíjela sociální péči na svém území. Obec na základě samostatné působnosti vydává obecně závazné vyhlášky, jejichž zveřejnění je řízeno zákonem. V ostatních činnostech

jedná na základě zvláštních předpisů. Obec dále při vykonávání samostatné působnosti může zřizovat právnické osoby, organizační složky obce či obecní policii.

Pokud zákon výslovně neuvádí, že se jedná o přenesenou působnost, jedná se vždy o působnost samostatnou. Samostatná působnost je kontrolována ze strany Ministerstva vnitra. (Provazníková, 2015)

Dle Provazníkové (2015) **přenesenou působnost** vykonávají všechny obce na území České republiky. Zákon o obcích rozlišuje obce dle vykonávání přenesené působnosti na obce vykonávající přenesenou působnost v základním rozsahu, obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností. (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích) Hejduková (2015) dále uvádí, že obec, která vykonává státní správu na svém území, má nárok na obdržení příspěvků ze státního rozpočtu. Poskytované částky se každý rok mění na základě státního rozpočtu pro příslušný rok a závisí na počtu obyvatel obce a na činnostech, které jsou vykonávány v rámci státní správy.

Obce se základním rozsahem přenesené působnosti vydávají nařízení obce, projednávají přestupky nebo rozhodují o místních komunikacích. Obce s pověřeným obecním úřadem mají rozšířené kompetence o zajišťování voleb do Parlamentu České republiky, do zastupitelstev krajů a obcí a do Evropského parlamentu. Také rozhodují v prvním stupni správního řízení, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak. Obce s rozšířenou působností mají v kompetencích vydávání řidičských a osobních dokladů, evidenci obyvatel, vedení registru obyvatel a mnoho dalších činností. (Provazníková, 2015)

Jestliže obec vykonává přenesenou působnost, je povinna řídit se zákony při vydávání nařízení obce, dále usneseními vlády a směrnicemi ústředních správních orgánů. Kontrolu nad vykonáváním přenesené působnosti provádí krajské úřady. Se souhlasem Ministerstva vnitra mohou dvě obce uzavřít veřejnoprávní smlouvu. Účelem uzavření smlouvy je vykonávání přenesené působnosti jedné obce pro obec druhou, která je součástí veřejnoprávní smlouvy. (Provazníková, 2015)

1.3 Orgány obcí

Dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích se řadí mezi hlavní orgány obce zastupitelstvo, rada obce, obecní úřad a starosta obce.

1.3.1 Zastupitelstvo

Hlavním správním orgánem obce je zastupitelstvo. Z členů zastupitelstva je volen starosta, jehož obsahem funkce je převážně reprezentace obce. Z členů zastupitelstva jsou voleni také místostarostové, kteří zastupují funkci starosty v případě jeho nepřítomnosti. (Provazníková, 2015)

Dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích je počet členů zastupitelstva odvíjen od počtu obyvatel dané obce. Mandát zastupitele vzniká na základě volby, jedná se o veřejnou funkci.

Zastupitelstvo obce rozhoduje ve věcech, které se týkají samostatné působnosti obce. Jedná se například o schvalování rozpočtu, závěrečného účtu, účetní závěrky a programu obce. Dále zřizování a rušení příspěvkových organizací, vydávání obecně závazných vyhlášek, zřizování a rušení výborů, zřizování a rušení obecní policie. (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích)

Aby bylo zastupitelstvo usnášení schopné, mohlo rozhodovat nebo volit, je potřeba přítomnost nadpoloviční většiny všech zastupitelů. Nesejde-li se zastupitelstvo po dobu delší než šest měsíců, tak, aby bylo usnášeníschopné, je rozpuštěno Ministerstvem vnitra. (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích)

Výbory jsou kontrolní orgány, které jsou zřizovány zastupitelstvem. Každá obec má povinnost zřídit kontrolní a finanční výbor. Kontrolní výbor provádí dohled nad činností zastupitelstva a rady obce. Finanční výbor kontroluje hospodaření s financemi obce a jejím majetkem. Pokud se alespoň 10 % obyvatelstva hlásí k cizí národnosti, má obec povinnost zřídit i výbor pro národnostní menšiny, jestliže o to požádá spolek zastupující danou menšinu. (Hejduková, 2015)

1.3.2 Rada obce

Rada obce je výkonným orgánem. Je tvořena starostou, místostarostou a členy volenými ze zastupitelstva, počet členů je vždy lichý. Jednání jsou usnášení schopná pouze v případě přítomnosti nadpoloviční většiny všech členů a jsou neveřejná. (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích)

Dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích se do kompetencí rady obce řadí příprava návrhů pro jednání zastupitelstva, dále hospodaření podle schváleného rozpočtu, vydávání nařízení obce, kontrola obecního úřadu a komisí či schvalování organizačního řádu obecního úřadu.

Rada obce může zřídit svůj poradní orgán, kterým je komise, ta své náměty předkládá radě, které se také zodpovídá. Komisi je možno vytvořit i za účelem výkonu přenesené působnosti, v takovém případě se jedná o výkonný orgán. (Provazníková, 2015)

1.3.3 Obecní úřad

Obecní úřad patří mezi výkonné orgány. Jeho úkolem je plnění povinností udělené ze strany zastupitelstva nebo rady obce. Účastní se hospodaření obce a ovlivňuje, zdali je s finančními prostředky obce nakládáno rozumně a šetrně. (Hejduková, 2015)

Obecní úřad je tvořený starostou, který stojí v jeho čele, dále místostarostou a zaměstnanci obecního úřadu. Dle zákona je povinnost zřídit funkci tajemníka u obcí s pověřeným obecním úřadem a v obcích s rozšířenou působností. Tajemník zodpovídá za činnost obecního úřadu v samostatné i přenesené působnosti. Jestliže není funkce tajemníka zřízena, vykonává tuto funkci starosta obce. (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích)

1.3.4 Starosta

Dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích se funkce starosty řadí mezi hlavní orgány obce. Starosta je volen členy zastupitelstva, kterému se také odpovídá. Jeho hlavním úkolem je zastupování obce navenek. Mezi další významnou funkci starosty patří jmenování a odvolání tajemníka obecního úřadu, se souhlasem krajského úřadu. Dále informuje veřejnost o činnosti obce, svolává a řídí jednání zastupitelstva, jehož je členem. V případě nepřítomnosti je starosta zastupován místostarostou, který je taktéž volen zastupitelem obce.

2 HOSPODAŘENÍ OBCÍ

Hospodaření obcí probíhá dle zákona na bázi rozpočtu. Každá obec hospodaří se svými financemi podle finančního plánu po dobu jednoho roku, který je shodný s rokem kalendářním. Rozpočet obsahuje příjmy a výdaje obce pro daný rozpočtový rok. (Otrusinová, Kubíčková, 2011) Prostřednictvím těchto finančních plánů municipalit je možné zvyšování kvality života a blahobytu v obci a tím socioekonomický rozvoj celého regionu. (Factors strengthening the tax base of local budgets, 2022)

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územní rozpočtů o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů uvádí, že rozpočet se tvoří jako vyrovnaný, přebytkový, popřípadě schodkový, jestliže je možné deficit uhradit finančními prostředky z minulých let, nebo návratnou finanční pomocí.

Návrh rozpočtu je nejprve projednáván finančním výborem nebo komisí, následně je projednán na schůzi zastupitelstva, které ho buď schválí, nebo schválí s pozměňovacími návrhy, anebo zamítne a musí dojít k jeho přepracování. (Peková et al., 2019)

2.1 Příjmy a výdaje rozpočtu

Na základě zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů jsou příjmy a výdaje územních rozpočtů jsou rozdělovány na základě kritérií rozpočtové skladby. Rozpočtová skladba třídí příjmy a výdaje do jednotlivých skupin z hlediska jejich použití.

Struktura rozpočtové skladby je upravena vyhláškou č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě, která rozděluje příjmy a výdaje podle jednotlivých hledisek:

1. Odpovědnostní
2. Druhové
3. Odvětvové
4. Konsolidační

Výše uvedené skupiny jsou doplněny o hledisko podkladové, prostorové, nástrojové, doplňkové, programové, účelové, strukturní a transferové. (vyhláška č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě)

Odpovědnostní hledisko je nepovinné pro územní rozpočty. Týká se pouze státního rozpočtu.

Druhové hledisko třídí finanční prostředky podle druhu. Jednotlivé příjmy a výdaje jsou rozdělovány do tříd. Každá třída obsahuje seskupení položek. Dále se seskupení položek dělí na podseskupení položek, které zahrnuje samotné položky. Položkám je přiřazen čtyřmístný kód, který označuje třídu, seskupení položek, podseskupení položek a poslední místo označuje položku samotnou. (Vyhláška č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě)

Rozpočtové příjmy se na základě vyhlášky č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě dělí podle druhového hlediska do čtyř tříd:

1. Třída 1 - Daňové příjmy
2. Třída 2 - Nedaňové příjmy
3. Třída 3 - Kapitálové příjmy
4. Třída 4 - Přijaté transfery

Daňové příjmy jsou získané finanční prostředky především z daní, místních a správních poplatků. (Provazníková, 2015)

Gruber (2019) rozděluje daně na daně přímé, které jsou uvaleny na příjmy jednotlivců a zdaňují je tak přímo a daně nepřímé, které zdaňují transakce jednotlivců. Dále rozděluje daně do pěti základních skupin. První skupinu tvoří daně z výdělků, sloužící k úhradě výdajů na sociální pojištění. Do druhé skupiny řadí daně z příjmu fyzických osob, zdaňující výdělků každé fyzické osoby. Daně z příjmů právnických osob je třetí skupina daní. Tato daň je využívána v mnoha zemích a spočívá ve zdanění výdělků korporací. Předposlední skupina je tvořena daněmi z bohatství. Tyto daně jsou uvaleny na majetek vlastněný danou osobou a zahrnuje státní a místní daně z nemovitostí. Poslední skupinu tvoří spotřební daně. Tyto daně jsou vybírány v momentě koupě výrobku, na který je daň uvalena.

Do nedaňových příjmů se podle Provazníkové (2015) řadí například finanční prostředky nabyté z prodeje majetku, který nebyl určen k investici, příjmy z prodeje zboží a služeb a penále, které se neřadí do daňových příjmů.

Kapitálové příjmy obsahují příjmy získané prodejem investičního majetku a finančních aktiv. (Provazníková, 2015)

Přijatými transfery se rozumí přijaté dotace. Do této skupiny patří jak investiční, tak neinvestiční přijaté transfery. (Provazníková, 2015)

Vyhláška č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě rozděluje výdaje do 2 skupin:

1. Třída 5 – Běžné výdaje
2. Třída 6 – Kapitálové výdaje

Výdaje podle druhu jsou rozlišovány na výdaje na nákupy, zahrnující výdaje na pořízení věcí, služeb či odškodnění újmy, dále výdaje na transfery a výdaje na půjčené peněžní prostředky. (Vyhláška č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě)

Odvětvové hledisko podle Hejdukové (2015) rozděluje příjmy a výdaje na základě účelu, v jaké oblasti budou používány. Dle vyhlášky č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě se z hlediska odvětví rozdělují nedaňové příjmy, kapitálové příjmy, příjmy z převodů vlastních fondů obcí, krajů a dobrovolných svazků obcí, jestliže se nejedná o příjmy ze splátek půjčených prostředků.

Finanční prostředky jsou rozděleny do 6 skupin podle přílohy č. 3 vyhlášky č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě

1. Skupina – Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství
2. Skupina – Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství
3. Skupina – Služby pro fyzické osoby
4. Skupina – Sociální věci a politika zaměstnanosti
5. Skupina – Bezpečnost státu a právní ochrana
6. Skupina – Všeobecná veřejná správa a služby

Skupiny jsou dále členěny na oddíly, jež se větví na pododdíly. Nejnižší jednotkou členění je rozpočtový paragraf, který má čtyřmístný kód, označující skupinu, oddíl, pododdíl a paragraf. (Vyhláška č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě)

Konsolidační hledisko je založeno na rozdělování finančních prostředků uvnitř rozpočtové soustavy. (Hejduková, 2015).

2.2 Střednědobý výhled rozpočtu

Střednědobý výhled rozpočtu obsahuje informace o příjmech a výdajích pro plánování hospodaření obcí. Dále obsahuje údaje o dlouhodobých závazcích a pohledávkách. Dokument je tvořen na základě zákona č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. (Hejduková, 2015)

Podle Sedmihradské (2015) je účelem rozpočtového výhledu plánování hospodaření s finančními prostředky na dobu delší než jeden rok, aby obec byla schopna finančně pokrýt naplánované investice. Jeho tvorba je důležitá z důvodu, že by mohla nastat situace, ve které by výdaje přesahovaly příjmy. Takovou situaci je potřeba zavčas řešit.

Zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů uvádí, že střednědobý rozpočtový výhled je tvořen na dobu dvou až pěti let a každý rozpočet obce by měl vycházet z tohoto dokumentu. Údaje uvedené v rozpočtu a v rozpočtovém výhledu se mohou lišit, důležité však je, aby zastupitelstvo při schvalování rozpočtu bralo rozpočtový výhled v potaz. (Provazníková, 2015)

2.3 Rozpočtové provizorium

Dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích každá obec hospodaří podle schváleného rozpočtu. Jestliže počátkem kalendářního roku není z jakéhokoliv důvodu rozpočet schválený, obec hospodaří podle rozpočtového provizoria a to do té doby, dokud zastupitelstvo neodsouhlasí rozpočet pro daný kalendářní rok.

Pokud obec hospodaří podle rozpočtového provizoria, dle zákona velikost měsíčních výdajů nesmí přesáhnout jednu dvanácti z celkových výdajů za poslední rozpočtový rok. Vyšší výdaje lze využít v případě, kdy obec předfinancovává projekt, který je spolufinancován společně s Evropskou unií. Hranici uplatňování výdajů lze také překročit, jestliže zvýšení výdajů souvisí se zvyšováním financování podle jiného zákona. (Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územní rozpočtů)

Veškeré rozpočtové příjmy, které obec obdržela, včetně vykonaných výdajů, jsou součástí nového rozpočtu, ihned po jeho schválení. (Sedmihradská, 2015)

Za tvorbu pravidel rozpočtového provizoria zodpovídá zastupitelstvo obce, přesné znění pravidel není zákonem stanoveno. (Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územní rozpočtů)

2.4 Závěrečný účet

Závěrečný účet je dokument obsahující údaje o hospodaření územního samosprávného celku a svazku obcí za dané rozpočtové období. V závěrečném účtu lze nalézt informace o hospodaření s finančními prostředky podle členění rozpočtové skladby, informace o hospodaření s majetkem a o dalších finančních operacích. (Otrusinová, Kubičková, 2011)

Dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích závěrečný účet musí obsahovat informace o vyúčtování finančních vztahů vzhledem ke státnímu rozpočtu, rozpočtům krajů, obcí, státním fondům. Dále k Národnímu fondu, jiným rozpočtům a k hospodaření dalších osob.

Dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územní rozpočtů jsou územní samosprávné celky povinny nechat přezkontrolovat své hospodaření za poslední rozpočtové období. Obce mohou o přezkoumání požádat krajský úřad nebo svěřit přezkum auditorovi. (Zákon č. 420/2004 Sb.) Tato povinnost je určena na základě zvláštního předpisu. Výsledná zpráva je součástí závěrečného účtu při jeho projednávání v orgánech územního samosprávného celku a svazku obcí. (Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územní rozpočtů)

2.5 Rozpočtová odpovědnost

Rozpočtová odpovědnost je spojena s transparentností, hospodárností a efektivností při manipulaci s veřejnými prostředky a sledováním, zdali jsou tato pravidla dodržována. Rozpočtová odpovědnost je založená na číselných fiskálních pravidlech, které platí jak pro všechny vládní instituce, tak pro stát, obce a kraje. (Finanční řízení obcí, 2021)

Dle zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti jsou zavedena následující fiskální pravidla:

1. Výdajové rámce státního rozpočtu a státních fondů
2. Dluhová brzda
3. Pravidlo minimálních splátek dluhu územních samosprávných celků

Pravidlo výdajů státního rozpočtu a státních fondů je založeno na základě střídajících se fází expanze a recese v rámci hospodářského cyklu. Jestliže ve fázi expanze jsou příjmy vyšší, než je obvyklé, jsou tyto příjmy dány do rezerv a využity v době recese, kdy se ekonomice nedaří. (Finanční řízení, 2021)

Pravidlo dluhové brzdy nastavuje podmínky pro sestavování rozpočtů veřejných institucí, jestliže výše jejich dluhu překročí 55 % HDP. V případě, že dojde k překročení této hranice, rozpočet musí být v následujícím rozpočtovém období sestaven jako vyrovnaný či přebytkový. (Zákon č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti) Rozpočet lze sestavit i schodkový, jestliže ho bude obec schopna uhradit návratnou finanční výpomocí, nebo finančními prostředky z minulých let. Schodek vzniklý na základě předfinancování projektů s podporou dotace z Evropské unie lze hradit smluvně uzavřenou půjčkou, úvěrem, nebo prodejem komunálních dluhopisů. V takovém případě by přísnější podmínky měly pomoci k poklesu dluhu a k návratu ke zdravým financím. (Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územní rozpočtů)

Územních samosprávných celků se kromě pravidla dluhové brzdy týká také pravidlo rozpočtové odpovědnosti, které je nastaveno tak, aby výše dluhu ÚSC nepřekročila 60 % průměru jeho příjmů za poslední 4 rozpočtová období. Toto pravidlo musí být splněno k rozvahovému dni. Jestliže toto ustanovení není dodrženo, je ÚSC povinen snížit svůj dluh v následujícím rozpočtovém roce minimálně o 5 % z rozdílu mezi výší svého dluhu a 60 % průměru svých příjmů za poslední čtyři rozpočtová období. Pokud tak územní samosprávný celek neučiní, ministerstvo pozastaví převod jeho podílu na výnosu daní. (Zákon č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti)

Nepřiměřené zadlužení územních samospráv by mělo vliv na ekonomiku jako celek. Financování dluhu je spojeno s vysokými náklady na poskytnuté půjčky a s nimi spojené úroky. Pokud by byl dluh samospráv enormní, hrozí nebezpečí neposkytování veřejných služeb. (Maaytová et al., 2015)

Dohled nad hospodařením územních samosprávných celků je realizován Ministerstvem financí České republiky (Monitoring hospodaření územních samosprávných celků, 2022) každý rok. Kontrola je prováděna na základě zveřejnění finančních a účetních výkazů obcí. Pro správu státních financí byl vytvořen systém Státní pokladna, který je součástí informačního portálu MONITOR, umožňujícího přístup k účetním výkazům a rozpočtům v rámci státní správy i samosprávy. Pro kontrolu hospodaření se využívá soustava informativních a monitorujících ukazatelů (SIMU).

Ministerstvo financí České republiky (Monitoring hospodaření územních samosprávných celků, 2022) řadí mezi monitorující ukazatele:

1. Pravidlo rozpočtové odpovědnosti – dle zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti nesmí zadlužení obce překročit 60 % průměrného příjmu za poslední 4 roky. Jestliže dojde k překročení stanovené hranice, ÚSC je povinen dluh v následujícím rozpočtovém roce snížit minimálně o 5 % rozdílu mezi výší dluhu a 60 % průměrného příjmu za 4 roky. Pokud ani tuto podmínku nesplní, ministerstvo financí pozastaví převod vyplácení podílu na výnosu z daní.
2. Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům – jedná se o ukazatel zadluženosti, jehož doporučená hodnota by neměla překročit hodnotu 25 %.
3. Běžná likvidita – hodnota celkové likvidity by měla být vyšší než 1.

(Monitoring hospodaření územních samosprávných celků, 2022)

Ministerstvo financí (Monitoring hospodaření územních samosprávných celků, 2022) dále uvádí 25 informativních ukazatelů, které slouží k vytvoření celistvého pohledu na hospodaření ÚSC. Jedná se zejména o ukazatele podílu investičních transferů na kapitálových výdajích, vyjadřující jaká část kapitálových příjmů je hrazená investičními transfery, dále ukazatel běžných výdajů na obyvatele, ukazatel finanční stability, provozní saldo na obyvatele či ukazatel dluhu na obyvatele.

3 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ OBCE

Analýza hospodaření obce slouží ke kontrole hospodaření. Jejím výstupem je vyhodnocení silných a slabých stránek hospodaření a vyobrazení příležitostí a hrozeb, které jsou předpokladem pro zdárné hospodaření. Informace, které finanční analýza poskytuje, jsou důležité pro výkonné orgány územních samosprávných celků, na jejichž základě rozhodují tak, aby došlo ke zlepšení hospodaření. (Peková, 2011)

Finanční analýza slouží k souhrnnému zhodnocení hospodaření. Hlavním záměrem finanční analýzy je pravdivé zobrazení finanční situace. Tento cíl je shodný jak pro finanční analýzu podniku, tak pro finanční analýzu obcí. (Otrusinová, Kubičková, 2011) Pro organizace veřejného sektoru je velmi důležité, aby docházelo k měření výkonosti, neboť jeho prostřednictvím může dojít ke zlepšení řízení organizace a k vyšší spokojenosti občanů s poskytovanými službami. (The Aspects of Performance Measurement in Public Sector Organization, 2015)

Podle Pekové (2011) by dobře zpracovaná finanční analýza měla obsahovat nejen analýzu hospodaření za dané rozpočtové období, ale i doporučení, jak odstranit negativní faktory ovlivňující hospodaření a jak podpořit pozitivní faktory, působící blahodárně na hospodaření obce.

Peková (2011) dále uvádí, že hlavními oblastmi, kterými se finanční analýza územních samospráv zabývá, jsou:

- Běžné hospodaření
- Investiční činnost a její financování
- Hospodaření s majetkem

Každá z těchto oblastí je podrobně analyzována na základě metod, využívaných v podnikatelském prostředí. Je však nutné jejich přizpůsobení pro subjekty veřejné správy. (Otrusinová, Kubičková, 2011)

3.1 Zdroje informací finanční analýzy

Potřebná data pro finanční analýzu jsou nejčastěji získávána z účetních výkazů. Pro vypracování finanční analýzy jsou důležitými účetními výkazy rozvaha, výkaz zisku a ztráty a rozpočet za dané rozpočtové období.

3.1.1 Rozvaha

Rozvaha je účetním výkazem zahrnující informace o aktivech a pasivech. Poskytuje data o majetku a zdrojích jeho financování k určitému datu. Je založena na bilančním principu, neboli na principu, kdy se aktiva musejí rovnat pasivům. (Růčková, 2021)

Podle vyhlášky č. 410/2009 Sb. rozvahu sestavují organizační složky státu, územní samosprávný celky a svazky obcí, příspěvkové organizace a státní fondy.

Máče (2019) uvádí, že se aktiva dělí do dvou skupin, na stálá aktiva a oběžná aktiva. Dlouhodobý majetek se vyznačuje dlouhodobou spotřebou, jeho opotřebení je tedy postupné, delší než jeden rok a jeho ocenění stanovuje účetní jednotka. Dělí se na dlouhodobý hmotný majetek, dlouhodobý nehmotný majetek, dlouhodobý finanční majetek a dlouhodobé pohledávky. Podle Růčkové (2021) oběžná aktiva zahrnují krátkodobý finanční majetek, zásoby, dlouhodobé a krátkodobé pohledávky.

V rozvaze se na straně aktiv uvádějí údaje za minulé a běžné účetní období. Běžné účetní období je dále rozděleno do tří sloupců, brutto, korekce a netto (Vyhláška č. 410/2009 Sb.). Brutto hodnota je původní hodnota, za kterou byl majetek pořízen. Sloupec korekce vyjadřuje výši opravných položek a opravek, o které je snížena brutto hodnota. Jestliže dojde k odečtení korekcí od brutto hodnoty, získá se čistá hodnota položky, neboli netto hodnota. V minulém účetním období se uvádí pouze hodnota netto. Na straně pasiv se uvádějí pouze údaje za běžné a minulé období (Šteker, Otrusínová, 2021). Vyhláška č. 410/2009 Sb. dále uvádí, že součet pasiv se musí rovnat součtu netto hodnot aktiv.

3.1.2 Výkaz zisku a ztráty

Výkaz zisku a ztráty má za cíl rozpracovat výsledek hospodaření za dané období. Z tohoto výkazu je možné získat informace o efektivnosti, ziskovosti a účinnosti účetní jednotky. (Máče, 2019)

Výkaz zisku a ztráty mají povinnost sestavovat všechny účetní jednotky, včetně organizačních složek státu i územních samosprávných celků. Výkaz zisku a ztráty obsahuje informace o nákladech, výnosech a výsledku hospodaření jak před zdaněním, tak po zdanění. Data jsou uváděna k rozvahovému dni. (Otrusínová, Kubíčková, 2011)

Výkaz je rozdělen na čtyři sloupce, z důvodu vykazování nákladů a výnosů z hlavní činnosti a nákladů a výnosů z vedlejší činnosti. Zobrazuje jak období minulé, tak období běžné.

V běžném období jsou uvedeny informace k okamžiku sestavení účetní závěrky. (Otrusinová, Kubíčková, 2011)

Položky uvedené ve výkazu jsou označovány písmeny, římskými a arabskými číslicemi a název dané položky. Písmena označují nákladové položky, naopak číslice položky výnosové. Hodnota položky uvedená ve výsledku hospodaření za běžné účetní období ve výkazu zisku a ztráty, se musí rovnat hodnotě položky výsledku hospodaření za běžné účetní období, uvedené v rozvaze. (Šteker, Otrusinová, 2021)

3.2 Ukazatelé finanční analýzy

Ukazatelé finanční analýzy jsou údaje vycházející z účetních výkazů, popřípadě z jiných dokumentů. Z časového hlediska rozdělujeme ukazatele na stavové a tokové. Stavové ukazatelé vycházejí z dat uvedených v rozvaze k určitému časovému okamžiku. Tokové ukazatele vycházejí z dat uvedených ve výkazu zisku a ztráty a vztahují se k určitému časovému období. (Růčková, 2021)

Obecně se ukazatelé rozdělují do tří skupin, absolutní ukazatelé, rozdíloví ukazatelé a poměroví ukazatelé. Absolutní ukazatelé vycházejí přímo z dat uvedených v účetních výkazech. Lze je tedy použít ihned, bez nutnosti výpočtů. Rozdílové ukazatele se získávají vzájemným odečtením absolutních ukazatelů. Jestliže jsou absolutní ukazatelé ve vzájemném poměru, mluví se o poměrových ukazatelích. (Knápková et al., 2017)

Doporučené hodnoty, uváděné v dostupné literatuře, by jednotliví ukazatelé neměli překračovat. Tato doporučení však mají vypovídající hodnotu pro ziskové organizace. Neziskové organizace se těmito doporučeními nemohou řídit, neboť mají jiný systém fungování.

3.2.1 Analýzy absolutních ukazatelů

Máče (2006) uvádí, že absolutní ukazatelé vycházejí z dat uvedených v účetních výkazech. Vyjadřují jak absolutní, tak procentuální změnu hodnot za účetní období oproti minulému období.

Horizontální analýza porovnává jednotlivé položky po řádcích, tedy horizontálním směrem. Analýza absolutních ukazatelů při horizontální analýze vyjadřuje, jak se data změnila oproti minulému účetnímu období. Změna se vyjadřuje jak v absolutní, tak v relativní výši. (Máče, 2006)

Dle Knápkové et al. (2017) je absolutní změna vyjádřena jako:

$$\text{Absolutní změna} = ukazatel_t - ukazatel_{t-1}$$

Relativní změna oproti minulému období je vyjádřena jako:

$$\% \text{ změna} = \frac{ukazatel_{i+1} - ukazatel_i}{ukazatel_i} \cdot 100$$

Vertikální analýza zpracovává data v jednotlivých letech směrem od shora dolů. Umožňuje porovnávání účetních výkazů s výkazy z minulých let. (Máče, 2006)

3.2.2 Analýza poměrových ukazatelů

Analýza založená na poměrových ukazatelích je nejčastěji využívaný postup při vyhodnocování dat. Důvodem je získávání hodnot převážně ze základních účetních výkazů. Poměrové ukazatele se obvykle rozlišují na ukazatele likvidity, rentability, zadluženosti, aktivity a tržní hodnoty. (Růčková, 2021)

Likvidita podle Knápkové et al. (2017) vyjadřuje, zdali je organizace schopna hradit své závazky. Rozlišují se tři typy likvidity, běžná likvidita, pohotová likvidita a okamžitá likvidita. Běžná likvidita je vyjádřena poměrem oběžných aktiv ke krátkodobým závazkům.

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Podle Ministerstva financí ČR (Monitoring hospodaření územních samosprávných celků, 2022) by hodnota měla být vyšší než 1.

Knápková et al. (2017) dále uvádí, že likvidita druhého stupně neboli pohotová likvidita je vyjádřena poměrem součtu krátkodobých pohledávek, krátkodobého finančního majetku a peněžních prostředků vzhledem ke krátkodobým závazkům.

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{\text{krátkodobé pohledávky} + \text{krátkodobý finanční majetek} + \text{peněžní prostředky}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Posledním typem je likvidita prvního stupně, neboli okamžitá likvidita, která se vypočítá jako součet krátkodobého finančního majetku a peněžních prostředků ke krátkodobým závazkům. (Knápková et al., 2017)

$$\text{Okamžitá likvidita} = \frac{\text{krátkodobý finanční majetek} + \text{peněžní prostředky}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Podle Růčkové (2021) ukazatel **zadluženosti** vyjadřuje míru užívání cizích zdrojů při financování činnosti. Při využívání cizích zdrojů organizace nečerpá zdroje z vlastního kapitálu, tudíž narůstá dluh. Vochozka (2011) rozlišuje zadluženost prvního a druhého typu.

Zadluženosti I. typu je vyjádřena poměrem cizích zdrojů k vlastnímu kapitálu.

$$\text{Zadluženost I.} = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{vlastní kapitál}}$$

Jestliže jsou hodnoty menší než 1, jedná se o nízkou zadluženost. V opačném případě dochází k velkému využívání cizích zdrojů a zadluženost tak narůstá. (Otrusinová a Kubíčková, 2011)

Zadluženost II. typu vyjadřuje celkovou zadluženost a vypočítá se jako poměr celkových cizích zdrojů k aktivům. (Vochozka, 2011)

$$\text{Zadluženost II.} = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{aktiva}}$$

Ministerstvo financí ČR (Monitoring hospodaření územních samosprávných celků, 2022) uvádí, že by celková zadluženost neměla překročit hranici 25 %.

Rentabilita vyjadřuje celkovou efektivnost dané činnosti, výnosnost vloženého kapitálu. Ke zjištění hodnoty rentability se využívá údajů z rozvahy a z výkazu zisku a ztráty. Ukazatel by měl mít rostoucí efekt. (Růčková, 2021).

Územní samosprávné celky realizují jak hlavní, tak doplňkovou činnost. Hlavní činností municipální jednotky není tvořit zisk, na rozdíl od vedlejší činnosti, která je za tímto účelem vykonávána. Z tohoto důvodu se pro hlavní činnost využívá převážně ukazatel autarkie, kdežto vedlejší činnost využívá rentability. (Otrusinová a Kubíčková, 2011)

Rentabilita územních samosprávných celků se v obecné rovině vyjadřuje jako:

$$\text{Rentabilita} = \frac{\text{Výstup}}{\text{Vložené prostředky}}$$

Municipální jednotky také využívají nákladovou rentabilitu, která vyjadřuje efektivní využití vynaložených nákladů.

$$\text{Rentabilita} = \frac{\text{hospodářský výsledek}}{\text{vynaložené náklady}} \cdot 100$$

Čím vyšší je hodnota ukazatele, tím vyšší je míra využití nákladů. Tento ukazatel se využívá jak pro hlavní, tak pro doplňkovou činnost. (Otrusinová a Kubíčková, 2011)

Autarkie je ukazatelem míry soběstačnosti. Vyjadřuje, zdali jsou výnosy z hlavní činnosti schopné pokrýt náklady z hlavní činnosti. Uvádí se v procentech. Jestliže hodnota odpovídá více než 100 %, lze považovat obec za soběstačnou. (Otrusinová a Kubíčková, 2011)

$$\text{Autarkie} = \frac{\text{výnosy}}{\text{náklady}} \cdot 100$$

Ministerstvo financí ČR (Monitoring hospodaření územních samosprávných celků, 2022) označuje za rizikové územní samosprávné celky, které překračují zároveň jak hranici rozpočtové odpovědnosti, běžné likvidity, tak celkové zadluženosti. Ostatní ukazatele mají pouze informativní charakter a využívají se pro celkové zhodnocení hospodaření územních samosprávných celků.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 CHARAKTERISTIKA OBCE HLUBOČKY

Obec Hlubočky se nachází v Olomouckém kraji, asi 12 km od krajského města Olomouc, v údolí řeky Bystřice, v podhůří Nízkého Jeseníku a Oderských vrchů. Obec se skládá ze 4 částí, Hlubočky, Hrubá Voda, Mariánské Údolí a Posluchov. První zmínka o obci pochází z roku 1368. (Glonek, Papajík, 2006)

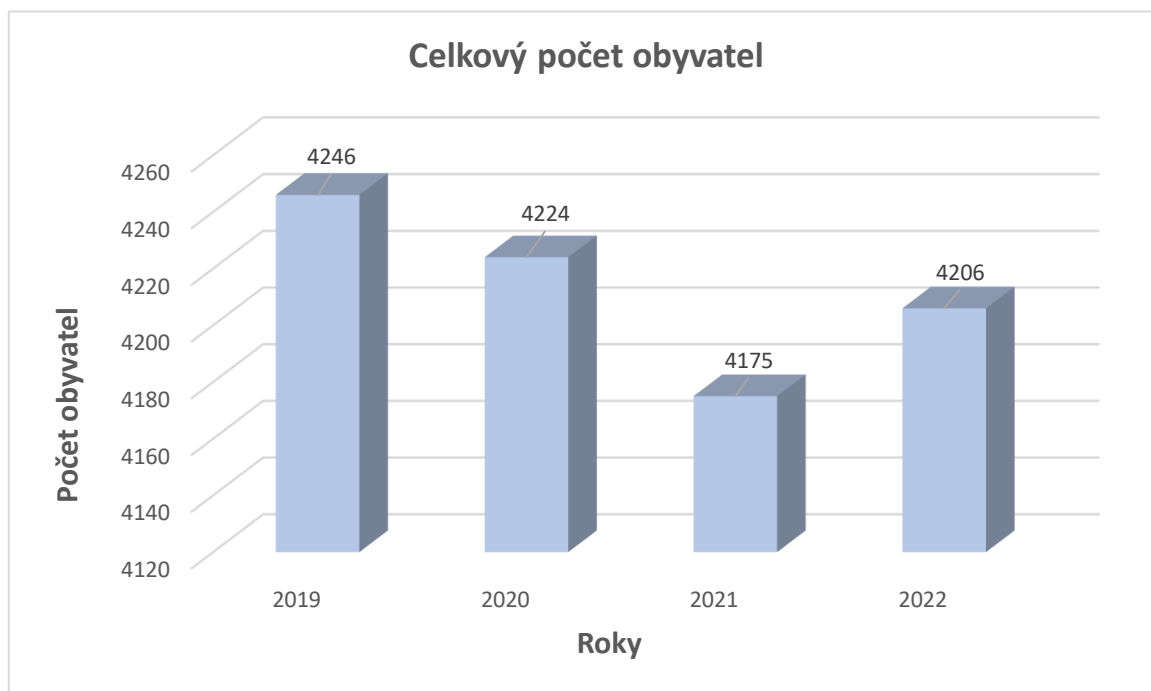
Zastupitelstvo obce má patnáct členů. Členové byli do funkce zvoleni v roce 2022, funkční období jim končí v roce 2026. Současnou starostkou obce je Mgr. Eva Hasníková. Zastupitelstvo zřizuje pouze finanční a kontrolní výbor, jehož zřízení stanovuje zákon. Dále zřizuje čtyři komise, komisi pro kulturu a sport, komisi likvidační, komisi pro výběr dodavatele a komisi – redakční radu Zpravodaje obce Hlubočky. Ze zastupitelů obce je dále vytvořena rada obce, která má pět členů. (Obec Hlubočky, ©2024)

V obci se nacházejí dvě významné firmy, MORA MORAVIA, s.r.o. a Honeywell Aerospace Olomouc s.r.o., které zaměstnávají velkou část místních obyvatel. V obci se nachází veškerá občanská vybavenost. Do organizací zřizovaných obcí spadají dvě mateřské školy a základní škola. Při základní škole je zřízena také školní jídelna. Neméně důležitou součástí obce je sbor dobrovolných hasičů. (Obec Hlubočky, ©2024)

4.1 Obyvatelstvo

V níže uvedeném grafu je zobrazen vývoj počtu obyvatel v letech 2019 – 2022. Uvedená data zobrazují pokles v počtu obyvatel od roku 2019 do roku 2021. V tomto období došlo ke snížení celkového počtu o 71 osob. Úbytek byl způsobený zvýšením počtu vystěhovalých obyvatel a zároveň navýšením počtu úmrtí. Zároveň došlo k poklesu počtu narozených a přistěhovalých obyvatel. Od roku 2021 celkový počet obyvatel roste, neboť se zvýšil počet narozených dětí a přistěhovalých obyvatel.

Graf 1 Počet obyvatel v letech 2019 - 2022

Zdroj: ČSÚ, ©2024; vlastní zpracování

Dle údajů uvedených v tabulce je celkový počet mužů a žen v obci téměř vyrovnaný. Z veřejně dostupných dat lze zjistit, že v roce 2022 převažují ženy o 6 osob. Převážnou většinu obyvatel tvoří lidé s věkovou hranicí 15 – 64 let. Téměř čtvrtina obyvatel je tvořena lidmi důchodového věku, jejichž počet od roku 2020 narůstá. Nejmenší zastoupení v celkovém počtu obyvatel mají lidé, jejichž věková hranice je mezi 0 – 14 lety. Tato skupina tvoří necelých 16 % z celkového počtu obyvatel.

Tabulka 1 Demografický vývoj obyvatel v letech 2019 - 2022

		2019	2020	2021	2022
Celkový počet obyvatel		4246	4224	4175	4206
Počet mužů		2100	2091	2076	2100
Počet žen		2146	2133	2099	2106
Počet dle věku (let)	0 – 14	655	654	646	662
	15 – 64	2665	2646	2591	2598
	65 a více	926	924	938	946

Zdroj: ČSÚ, ©2024; vlastní zpracování

5 FINANČNÍ ANALÝZA OBCE

Tato kapitola se zabývá finanční analýzou obce Hlubočky v letech 2019-2022. Informace jsou čerpány z účetních výkazů obce za analyzovaná období. Cílem této kapitoly je provést analýzu hospodaření obce za jednotlivé roky a vyhodnotit, zdali obec řádně hospodaří s finančními prostředky.

Tato finanční analýza je rozdělena do 3 částí. První část se zabývá analýzou rozvahy obce za jednotlivá období, zaměřující se rozbohem aktiv a pasiv. Následně je provedena analýza výkazu zisku a ztráty, jež popisuje rozbor nákladů a výnosů obce. V neposlední řadě je popsána analýza rozpočtu obce za jednotlivá období, jedná se o rozbor jednotlivých skupin příjmů a výdajů.

5.1 Analýza rozvahy

Tato podkapitola se zabývá analýzou aktiv a pasiv obce za jednotlivá období. Zdrojem informací je rozvaha, jakožto jeden z hlavních účetních výkazů.

5.1.1 Aktiva

Hodnota aktiv obce za jednotlivá období rostou. Dle údajů za rok 2022 aktiva vzrostla o více než 15 % oproti roku 2019. Průměrný meziroční nárůst činil 4,85 %. Stálá aktiva tvoří největší položku z celkové hodnoty aktiv, jejich zastoupení se rovná téměř 87 %.

Stálá aktiva jsou tvořena převážně dlouhodobým hmotným majetkem, jehož hodnota každoročně narůstá. V roce 2022 dlouhodobý hmotný majetek vykazoval o 10 % vyšší hodnotu než v roce 2019. Nárůst se týká převážně v oblasti staveb, viditelný nárůst lze vidět i v oblasti pozemků. V obci došlo k rekonstrukci základních a mateřských škol, výstavbě sportovišť a odkoupení pozemků za účelem vybudování přírodního koupaliště a nákupu pozemků od vojenských lesů. Hodnota dlouhodobého nehmotného majetku každoročně klesá. Důvodem poklesu je odpis software, který tvoří největší položku dlouhodobého nehmotného majetku. Dlouhodobý finanční majetek vykazuje neměnnou hodnotu. Jedinou nenulovou položkou je ostatní dlouhodobý finanční majetek. Jedná se o terminované vklady, které obec využívá pro zhodnocení finančních prostředků, které jsou vytvořeny z výdajů, u nichž se odložila realizace. Tyto terminované vklady mají výpovědní lhůtu vyšší než 1 rok. Dlouhodobé pohledávky obsahují nulové hodnoty. Výjimkou je pouze rok 2019, kdy obec poskytla dlouhodobou návratnou finanční výpomoc základní škole, která byla následně splacena.

Hodnota oběžných aktiv, stejně jako u dlouhodobých aktiv, v čase narůstá. Průměrný meziroční nárůst krátkodobých aktiv je skoro 21 %. K nejvyššímu vzrůstu došlo v roce 2021 a 2022. V tomto období průměrný přírůstek činí 27,96 %. Důvodem je významné navýšení krátkodobého finančního majetku, neboť v roce 2021 se zvýšilo množství peněžních prostředků na běžném účtu obce, z důvodu prodeje obecních bytů. V roce 2022 obec vložila volné finanční prostředky na terminované krátkodobé vklady. V oblasti zásob obec využívá materiál na skladě, jehož hodnota časem roste, výjimkou je pouze rok 2020, ve kterém došlo k jeho poklesu. Jedná se o materiál, který napomáhá zajišťovat chod obce, jako jsou paliva, čisticí prostředky či náhradní díly.

Tabulka 2 Struktura aktiv obce – netto hodnota

Název položky (v tis. Kč)	2019	2020	2021	2022
Aktiva celkem	492124,08	522850,88	538432,58	567052,96
Stálá aktiva	438337,57	465342,98	465289,55	472902,12
DHM	390283,87	420757,56	421581,3	429307,09
DNM	2773,24	1896,06	1018,89	905,67
DFM	42689,36	42689,36	42689,36	42689,36
Oběžná aktiva	53786,51	57507,9	73143,03	94150,84
Zásoby	111,34	94,35	155,41	316,03
Krátkodobé pohledávky	4792,19	11518,09	10830,53	13125,71
KFM	48882,98	45895,46	62157,1	80709,1

Zdroj: účetní výkazy obce Hlubočky 2019 - 2022; vlastní zpracování

5.1.2 Pasiva

Na základě údajů uvedených v rozvaze lze zjistit, že hodnota pasiv se každoročně zvyšuje. Průměrný každoroční nárůst činí 4,85 %. Růst však není kontinuální. V roce 2020 pasiva narostla o 6,24 % oproti roku 2019. Důvodem je nárůst krátkodobých závazků, jejichž příčinou je rekonstrukce školního hřiště. V roce 2021 jejich nárůst činil pouze 2,98 % v porovnání s předchozím rokem, další rok však vzrostly o 5,32% oproti roku 2021.

Pasiva obce jsou tvořena z velké části vlastním kapitálem, jehož průměrné hodnoty dosahují 97 % z celkové hodnoty pasiv. Hodnota vlastního kapitálu se každoročně zvyšuje, průměrný meziroční nárůst činí 4,38 %. Nejvíce se na hodnotách vlastního kapitálu podílí jmění účetní jednotky, vykazující mírný pokles, kdy došlo k bezúplatnému převedení části pozemků Správě silnic Olomouckého kraje, za účelem rekonstrukce této pozemní komunikace. Dále se na hodnotách vlastního kapitálu podílí z velké části výsledek hospodaření, který nabývá kladných hodnot a každoročně roste. Fondy obec nevykazuje žádné.

Cizí zdroje obce jsou tvořeny dlouhodobými a krátkodobými závazky. Hodnota cizích zdrojů vykazuje proměnlivý charakter. Jejich průměrná hodnota je rovna 14 510 tis. Kč. Ačkoliv cizí zdroje tvoří pouze nepatrnou část z celkových pasiv, ve srovnání s vlastním kapitálem vykazují značný meziroční nárůst, který průměrně dosahuje 29,83 %. Nejvyšší hodnoty cizích zdrojů byly v roce 2022, kdy se rovnaly částce 17 953 tis. Kč. V tomto roce byla realizována místní energetická koncepce, za účelem snížení energetické náročnosti obce. Naopak v roce 2019 hodnota cizích zdrojů dosahovala částky 9 295 tis. Kč. Rezervy obec netvoří žádné. Krátkodobé závazky tvoří největší položku cizích zdrojů. Jedná se především o závazky vůči dodavatelům, které jsou spojeny s investičními záměry obce, jako je rekonstrukce základních a mateřských škol, stavba nového kluziště či oprava kulturního domu. Dále se jedná o závazky vůči zaměstnancům a s tím spojené náklady na sociální a zdravotní pojištění a uhrazení daně z příjmu. Dlouhodobé závazky ve srovnání s krátkodobými tvoří pouze nepatrnou část z celkové hodnoty cizích zdrojů. Jedná se zejména o přijaté zálohy a o ostatní dlouhodobé závazky.

Tabulka 3 Struktura pasiv obce

Název položky (v tis. Kč)	2019	2020	2021	2022
Pasiva celkem	492124,08	522850,88	538432,58	567052,96
Vlastní kapitál	482828,9	506381,18	524111,97	549100,09
Jmění účetní jednotky	300196,22	300358,55	287281,99	285461,12
Fondy účetní jednotky	0	0	0	0
Výsledek Hospodaření	182632,68	206022,63	236829,98	263638,98
Cizí zdroje	9295,18	16469,7	14320,61	17952,87
Rezervy	0	0	0	0
Dlouhodobé závazky	131,96	130,27	125,61	104,14
Krátkodobé závazky	9163,22	16339,42	14195,00	17848,73

Zdroj: účetní výkazy obce Hlubočky 2019 - 2022; vlastní zpracování

5.2 Analýza výkazu zisku a ztráty

Následující podkapitola je věnována analýze výkazu zisku a ztráty za jednotlivá období. Analýza je věnována nákladům a výnosům obce v letech 2019 – 2022.

5.2.1 Analýza nákladů

Celkové náklady mají od roku 2019 narůstající charakter. Průměrné náklady činí 75300 tis. Kč. V roce 2022 hodnoty celkových nákladů vykazovaly nárůst o 39,88 % oproti roku 2019, z důvodu nárůstu nákladů z činnosti. Z účetních výkazů lze vyčíst, že obec neprovozuje žádnou vedlejší činnost. Veškeré náklady jsou vykázány pouze z činnosti hlavní. Obec vykazuje pouze náklady z činnosti, náklady na transfery a daň z příjmu. Finanční náklady obec nevykazuje.

Velký nárůst nákladů za jednotlivá období je způsoben především náklady z činnosti, které průměrně každoročně vzrostly o 13,80 %. Vzrostly náklady především na spotřebu energie, z důvodu zvyšování cen energií, dále náklady na opravu a udržování majetku a mzdové náklady, se kterými souvisí také platby za sociální pojištění zaměstnanců. Za povšimnutí také stojí položka prodaného dlouhodobého hmotného majetku, která je v roce 2019 a 2020 nulová, v dalších letech však vykazuje značný nárůst. Důvodem je odkoupení obecních bytů současnými nájemníky. Na základě tohoto prodaného dlouhodobého majetku lze pozorovat významný nárůst nákladů z činnosti o 28,62 % mezi roky 2020 a 2021.

Náklady vynaložené na transfery mají rostoucí charakter, výjimkou je rok 2021, kdy došlo k poklesům těchto nákladů. Jedná se o náklady především z dotací, peněžních darů nebo příspěvků. Průměrné náklady na transfery činí 9500 tis. Kč. Přijaté prostředky byly využity na modernizaci základní školy, rekonstrukci chodníků, modernizaci hasičského vybavení a na další záměry obce, které zajišťují její chod a zvyšují životní úroveň obyvatel. V roce 2021 nedošlo k rozsáhlým rekonstrukcím, jak v předchozím a následujícím období. Obec obdržela převážně příspěvky zajišťující provoz obce, tedy na výkon státní správy, mzdy zaměstnanců a příspěvky na mzdy zaměstnanců v sociální péči.

Podobný vývoj jako u nákladů z transferů vykazují náklady na daň z příjmu. Do roku 2021 náklady rostly, poté došlo k jejich poklesu. Nejvyšší nárůst lze pozorovat mezi rokem 2020 a 2021, jedná se o nárůst o téměř 120 %. Zatímco v roce 2020 náklady činily přibližně 1700 tis. Kč, o rok později se jejich hodnota pohybovala okolo 3700 tis. Kč. Nárůst je způsobený zaměstnáním velkého počtu zaměstnanců na vedlejší pracovní poměr. Naopak v roce 2022 náklady klesly o téměř 20 % oproti roku předchozímu, neboť došlo ke snížení počtu zaměstnanců.

Tabulka 4 Struktura nákladů obce

Náklady (v tis. Kč)	2019	2020	2021	2022
Celkem	62387,03	67713,05	83920,22	87267,01
Náklady z činnosti	51341,45	55392,05	71248,72	74741,05
Finanční náklady	0	0	0	0
Náklady na transfery	9139,67	10610,62	8926,41	9512,56
Náklady na daň z příjmů	1905,7	1710,38	3745,09	3013,40

Zdroj: účetní výkazy obce Hlubočky 2019 - 2022; vlastní zpracování

5.2.2 Analýza výnosů

Výnosy obce vykazují nerovnoměrný vývoj. Průměrná hodnota výnosů je 101 240 tis. Kč. Od roku 2019 výnosy narůstají. Výjimkou je rok 2022, kdy hodnota výnosů klesla zhruba o 0,5 % oproti roku předchozímu. Za zmínku stojí analýza růstu mezi roky 2020 a 2021, neboť hodnota výnosů vzrostla o téměř 26 %. V tomto roce dosahují výnosy výše téměř 114 730 tis. Kč.

Průměrné výnosy z činnosti jsou v hodnotě 16 350 tis. Kč, jejich vývoj je však nestabilní. V roce 2019 výnosy činily téměř 13 000 tis. Kč, další rok však jejich hodnota klesla o téměř 9 %. V tomto roce došlo k poklesu hlavně u výnosů z prodeje služeb, jež jsou založený převážně na provozování autoparku, odvozu odpadu podnikatelům a výnosům z uveřejnění inzerce ve Zpravodaji. V následujícím období, mezi rokem 2020 a 2021, lze sledovat rapidní nárůst výnosů z činnosti, který činil zhruba 94,5 %, a hodnota těchto výnosů dosáhla částky 23 000 tis. Kč. Dynamický nárůst je způsoben převážně prodejem dlouhodobého hmotného majetku, konkrétně prodejem obecních bytů. U pozemků výnosy z prodeje v tomto období klesly. Menší nárůst lze sledovat také u výnosu z místních poplatků, neboť došlo k jejich navýšení. V roce 2022 opět došlo k poklesu výnosů, téměř o 24 %. Důvodem poklesu je opět snížený prodej dlouhodobého hmotného majetku obce.

Finanční výnosy obec v roce 2019 nevykazovala. V dalších letech však došlo k jejich nárůstu, důvodem je vložení nevyužitých finančních prostředků na terminovaný vklad. Nejvyšší finanční výnosy obec zaznamenala v roce 2021, jedná se o částku téměř 9 130 tis. Kč, ke zvýšení došlo na základě přecenění reálnou hodnotou. V roce následujícím finanční

výnosy poklesly na částku 5 762 tis. Kč, ačkoliv v tomto roce došlo k navýšení výnosů z úroků, vyšší pokles byl opět způsobený přeceněním reálnou hodnotou.

Průměrná hodnota výnosů z transferů dosahuje 12 500 tis. Kč. Pro obec se jedná o významné výnosy, jejichž výši však není schopna jednoduše ovlivnit, neboť závisí na mnoha faktorech a vykazuje nerovnoměrný vývoj. V roce 2019 jejich hodnota činila téměř 7 150 tis. Kč a došlo k rekonstrukci veřejného osvětlení. V roce 2022 dosáhla částky 11 950 tis. Kč z důvodu realizace místní energetické koncepce, na kterou obec přijala dotaci.

Poslední skupinou výnosů jsou výnosy ze sdílených daní a poplatků, které jsou rozdělovány mezi obce na základě zákonem daných kritérií. Dle výkazů lze sledovat, že kromě roku 2020, má tato skupina výnosů narůstající tendenci. Průměrný roční výnos je téměř 68 600 tis. Kč. Nárůst lze sledovat na základě zvýšení částky u daně z přidané hodnoty a daně z příjmu právnických osob.

Tabulka 5 Struktura výnosů obce

Výnosy (v tis. Kč)	2019	2020	2021	2022
Celkem	85050,76	91104,26	114727,57	114076,01
Výnosy z činnosti	12994,02	11841,16	23026,96	17535,49
Finanční výnosy	0	141,00	9128,69	5761,74
Výnosy z transferů	7149,17	18115,64	12926,06	11950,46
Výnosy ze sdílených daní a poplatků	64907,57	61006,46	69645,86	78828,31

Zdroj: účetní výkazy obce Hlubočky 2019 - 2022; vlastní zpracování

5.3 Analýza rozpočtu obce

Kapitola je věnována analýze rozpočtu obce, jednotlivých příjmů a výdajů a plnění rozpočtu, na základě zveřejněných údajů.

5.3.1 Analýza příjmů rozpočtu obce

V níže uvedené tabulce jsou uvedeny schválené a skutečné příjmy obce. Z jednotlivých údajů lze vyčíst, že schválené příjmy mají proměnlivý charakter a v každém roce je jejich hodnota nižší, než u příjmu skutečných. Skutečné příjmy naopak vykazují rostoucí charakter,

s výjimkou roku 2019. Nejvyšší hodnota skutečných příjmů je vykázána v roce 2022, v tomto roce příjmy dosahovaly 113 196 tis. Kč.

Tabulka 6 Struktura příjmů rozpočtu obce

Příjmy (v tis. Kč)	2019	2020	2021	2022
Schválené	76 532	70 984	71 605	75 972
Skutečné	102 149	96 025	99 288	113 196

Zdroj: rozpočtové výkazy obce Hlubočky 2019 - 2022; vlastní zpracování

Daňové příjmy vykazují nerovnoměrný vývoj. Schválené daňové příjmy vykazují nižší hodnoty v porovnání se skutečnými daňovými příjmy. Průměrná částka, o kterou se liší schválené a skutečné příjmy, činí 14 282 tis. Kč. Daňové příjmy tvoří průměrně 69,44 % z celkových příjmů obce. Průměrná hodnota skutečných daňových příjmů je 71 429 tis. Kč. Nejvyšší daňové příjmy obec obdržela v roce 2022, v tomto roce jejich hodnota dosáhla částky 83 249 tis. Kč. Nárůst je způsobený vyšším příjmem ze sdílených daní, především daně z příjmu právnických osob. Největší položku daňových příjmů tvoří jednak daně z příjmů, ale také daně ze zboží a služeb, naopak nejmenší podíl na daňových příjmech mají daně majetkové.

Nedaňové příjmy vykazují kolísavý vývoj a ve srovnání s příjmy daňovými tvoří pouze malou část z celkových příjmů obce, průměrné zastoupení je 13,07 %. Schválené příjmy jsou každoročně nižší, než příjmy skutečné. Nejvyšší částky vykazuje rok 2019, v tomto roce příjmy dosáhly 16 706 tis. Kč. Vyšší nárůst je způsobený navýšením příjmu z pronájmu majetku, obec pronajímá především bytové jednotky a pozemky, a nárůst z příjmu z vlastní činnosti. Naopak nejnižší nedaňové příjmy jsou vykázány v roce 2021, z důvodu sníženého příjmu z vlastní činnosti, kterým je převážně prodej dřeva a půjčování vozidel z autoparku.

Schválené **kapitálové příjmy** jsou každoročně v hodnotě 200 tis. Kč, výjimkou je rok 2021, kdy obec prodala dlouhodobý majetek, příjmy z prodeje byly plánovány na 12 500 tis. Kč, skutečné příjmy však byly nižší, 10 605 tis. Kč. Důvodem byl plánovaný prodej obecních bytů, kterých se prodalo méně, než se předpokládalo, z důvodu nezájmu odkoupení bytů všemi nájemníky. V tomto roce, díky prodeji, kapitálové příjmy tvořily 10,61 % z příjmů celkových, v porovnání s ostatními roky se jedná o velké zastoupení, protože kapitálové příjmy obecně tvoří nejmenší část z celkových příjmů, průměrné zastoupení je 3,1 %.

Ačkoliv jsou schválené příjmy nižší, než příjmy skutečné, částky jsou oproti ostatním příjmům obce zanedbatelné.

Přijaté transfery tvoří průměrně 13,07 % z celkových příjmů. Průměrná hodnota přijatých transferů dosahuje výše 13 312 tis. Kč. Obec pravidelně čerpá příspěvky na výkon státní správy, dotace z úřadu práce na mzdy pracovníků zaměstnaných na vedlejší pracovní poměr a dotace na výdaje sborů dobrovolných hasičů. Nejvyšší transfery obec obdržela v roce 2019, obdržená částka činila 16 906 tis. Kč. V tomto roce obec obdržela, kromě pravidelného příspěvku na výkon státní správy a mezd zaměstnanců, také dotaci na rekonstrukci mateřské školy, která dosáhla výše téměř 6,5 mil. Kč, na výstavbu chodníku, která činila téměř 3 mil. Kč. Byl také vytvořený nový informační systém obce, u něhož dotace tvořila 2,7 mil. Kč. Obec taktéž obdržela příspěvek na zajištění komunálních voleb a voleb do evropského parlamentu. Naopak nejnižší částka 7 738 tis. Kč je v roce 2021. Jak již bylo dříve popsáno, v tomto roce nedošlo k významným investičním činnostem, kromě dotací na protipovodňová opatření ve výši 2,3 mil. Kč, tento projekt však stále není dokončen. Přijaté transfery se skládají z investičních a neinvestičních transferů, jejichž hodnoty jsou podobné, ale v malé míře převažují transfery neinvestiční. V roce 2020 byla realizována výstavba sběrného dvora, na jehož realizaci obec obdržela dotace jak z Evropské unie, tak od Ministerstva životního prostředí. Obec realizovala za pomoci dotací také rekonstrukci školního hřiště, rekonstrukci veřejného osvětlení a opravu laviček v amfiteátru.

Tabulka 7 Přehled jednotlivých příjmů rozpočtu obce

Příjmy (v tis. Kč)	2019	2020	2021	2022
Celkové	102 149	96 025	99288	113 196
Daňové	67 559	64 155	70 752	83 249
Nedaňové	16 706	14 793	10 194	11 583
Kapitálové	978	420	10 605	420
Přijaté transfery	16 906	16 657	7 738	11 947

Zdroj: rozpočtové výkazy obce Hlubočky 2019 - 2022; vlastní zpracování

5.3.2 Analýza výdajů rozpočtu obce

V níže uvedené tabulce jsou zveřejněny schválené a skutečné údaje za jednotlivá období. Z uvedených dat lze vyčíst, že výdaje mají nerovnoměrný vývoj. Nejvyšší výdaje byly v roce 2020, jejich hodnota činila 99 376 tis. Kč, k navýšení výdajů došlo z důvodu probíhající pandemie. Tato částka předčila i předpokládané výdaje na tento rok. V ostatních letech schválené výdaje dosahovaly vyšších částek, než byly výdaje skutečné.

Tabulka 8 Struktura výdajů rozpočtu obce

Výdaje (v tis. Kč)	2019	2020	2021	2022
Schválené	77 041	98 826	89 418	102 121
Skutečné	73 613	99 376	82 886	94 608

Zdroj: rozpočtové výkazy obce Hlubočky 2019 - 2022; vlastní zpracování

Běžné výdaje jsou významnou částí z celkových výdajů obce. Průměrně tvoří 67,94 % z celkových výdajů. Z uvedených dat lze sledovat, že běžné výdaje mají rostoucí charakter. Průměrný meziroční nárůst je o 9,02 %. Tento nárůst je způsobený především jejich navýšením mezi roky 2021 a 2022, kdy došlo k navýšení výdajů na platy a neinvestiční nákupy, zahrnující výdaje na opravu a údržbu majetku obce, výdaje na zaplacení energií. Tyto položky obecně vykazují nejvyšší hodnoty běžných výdajů za sledovaná období.

Kapitálové výdaje oproti výdajům běžným projevují kolísavý charakter. Nejnižší hodnoty dosáhly v roce 2019, v tomto roce tvořily 27,21 % z celkových výdajů. V roce 2020 jejich hodnota stoupla o 122,52 %, důvodem je rekonstrukce mateřské školy a veřejného osvětlení v obci, výstavba kluziště, dále došlo k rekonstrukci vzduchotechniky v základní škole a k výstavbě sportoviště v obci. Obecně jsou kapitálové výdaje tvořeny převážně investičními nákupy, hlavně za účelem nákupu dlouhodobého hmotného majetku.

Tabulka 9 Přehled jednotlivých výdajů rozpočtu obce

Výdaje (v tis. Kč)	2019	2020	2021	2022
Celkové	73 613	99 376	82 886	94 608
Běžné	53 582	54 804	58 683	69 066
Kapitálové	20 031	44 572	24 203	25 541

Zdroj: rozpočtové výkazy obce Hlubočky 2019 - 2022; vlastní zpracování

Obec schvaluje v každém roce analyzovaného období schodkový rozpočet. Na konci rozpočtového období jsou však skutečné příjmy vyšší, než bylo předpokládáno a skutečné výdaje nižší, než se kterými byl rozpočet tvořen. V obci tedy příjmy přesahují výdaje a dochází tak k přebytku finančních prostředků, na základě kterých se mohou zajišťovat finanční aktivity v obci. Výjimkou je rok 2020, ve kterém výdaje překročily příjmy obce. Obec nevykazuje žádné dlouhodobé ani krátkodobé úvěry za sledovaná období.

Ačkoliv dochází k využívání transferů pro zvelebování municipality, většina finančně náročných investic je hrazena z rozpočtu obce bez využití dotací. Jedná se například o rekonstrukci dětských hřišť, rekonstrukci kulturního domu nebo vybudování nových chodníků v části Hrubá Voda. Daňové příjmy tvoří největší část z celkových příjmů obce, které jsou obci přidělovány určitým poměrem ze státního rozpočtu. Nedaňové příjmy tvoří malou část z příjmů obce a jedná se především o příjem spojený s pronájmem majetku, konkrétně hlavně obecní byty, pozemky, kulturní dům a amfiteátr, ve kterém se konají kulturní akce. Kapitálové příjmy vykazují kontinuální vývoj, kromě roku 2021, kdy došlo k prodeji obecních bytů, tudíž příjmy v tomto období byly značně vyšší, ve srovnání s ostatními analyzovanými roky.

Níže uvedená tabulka znázorňuje přehled rozpočtového hospodaření obce za analyzovaná období. Jak již bylo zmíněno, obec schvaluje schodkový rozpočet, každoročně jsou však skutečné příjmy vyšší než příjmy schválené. Obec dosahuje přebytkového rozpočtu. Výjimkou je rok 2020, ve kterém byl rozpočet schodkový, ale nutno podotknout, že skutečné saldo bylo výrazně nižší, než saldo schválené.

Tabulka 10 Rozpočtové hospodaření v období 2019 - 2022

		2019	2020	2021	2022
Příjmy	Schválené	76 532	70 984	71 605	75 972
	Skutečné	102 149	96 025	99 288	113 196
Výdaje	Schválené	77 041	98 826	89 418	102 121
	Skutečné	73 613	99 376	82 886	94 608
Rozpočtové saldo	Schválené	-509	-27 842	-17 813	-26 149
	Skutečné	28 536	-3 351	16 402	18 588

Zdroj: rozpočtové výkazy obce Hlubočky 2019 - 2022; vlastní zpracování

6 ANALÝZA FINANČNÍCH UKAZATELŮ

V následující kapitole je provedena analýza finančních ukazatelů, vyjadřujících finanční zdraví obce. Jedná se o ukazatele běžné likvidity, pohotové likvidity a okamžité likvidity, dále je provedena analýza zadluženosti a autarkie, doplněná o výpočet podílu investičních transferů na kapitálových výdajích a provozního salda.

V návaznosti na teoretickou část, je doporučeno, aby ukazatel **běžné likvidity** neklesl pod hodnotu 1. Z níže uvedené tabulky je zřejmé, že obec toto doporučení splnila za každé analyzované období. Nejnižší hodnoty celková likvidita dosáhla v roce 2020, neboť došlo k navýšení jak oběžných aktiv, tak krátkodobých závazků. Naopak nejvyšší hodnota je v roce 2019, v tomto období došlo ke snížení krátkodobých závazků.

Pohotová likvidita dosahuje téměř totožných hodnot jako běžná likvidita. Tento fakt je způsoben malým množstvím zásob obce, které nemají na hodnoty pohotové likvidity takový vliv, jako u ziskových organizací.

Hodnoty **okamžité likvidity** vykazují, že obec je schopna hradit své krátkodobé závazky. Nejnižší hodnota ukazatele byla v roce 2020, neboť došlo k poklesu krátkodobého finančního majetku a nárůstu krátkodobých závazků.

Tabulka 11 Ukazatele likvidity za období 2019 - 2022

Likvidita	2019	2020	2021	2022
Běžná	5,87	3,52	5,15	5,27
Pohotová	5,86	3,51	5,14	5,26
Okamžitá	5,33	2,81	4,38	4,52

Zdroj: účetní výkazy obce Hlubočky 2019 - 2022; vlastní zpracování

Z uvedených dat v tabulce 11 je patrné, že **zadluženost VK** má kolísavý charakter. Dle doporučení by hodnoty měly být menší než 1, jak již bylo popsáno v teoretické části. Data za jednotlivá období neodpovídají doporučeným hodnotám, což znamená, že obec využívá více cizích zdrojů pro financování svých činností.

Celková zadluženost obce by dle Ministerstva financí ČR neměla překročit 25 %. Hodnoty za sledované období doporučenou hranici nepřekračují, obec má tedy velmi nízkou celkovou zadluženost.

Koeficient samofinancování vyjadřuje, zdali je obec schopna pokrýt svou činnost z vlastního kapitálu. Hodnoty koeficientu jsou vysoké, aktiva obce jsou tedy kryta vlastním kapitálem.

Tabulka 12 Ukazatel zadluženosti za období 2019 - 2022

Zadluženost (v %)	2019	2020	2021	2022
Celková zadluženost	1,89	3,15	2,66	3,17
Zadluženost VK	1,93	3,25	2,73	3,27
Koeficient samofinancování	96,83	97,34	96,85	98,11

Zdroj: účetní výkazy obce Hlubočky 2019 - 2022; vlastní zpracování

Ministerstvo financí České republiky využívá pro sledování zadlužení ÚSC ukazatel **dluhové služby**, který se vypočítá jako poměr dluhové služby k dluhové základně. Doporučená hodnota ukazatele by neměla překročit hranici 30 %. Jelikož obec nevykazuje žádné placení úroků či jistin, je dluhová služba rovna nule. Na základě tohoto faktu je tedy celý ukazatel dluhové služby roven nule.

Ukazatel rozpočtové odpovědnosti znázorňuje, zdali je obec schopna splácet své dluhy a dodržovat tak dluhové pravidlo. Vypočítá se jako poměr dluhu k průměru příjmů za poslední 4 roky. Jelikož obec nevykazuje žádné závazky, je tento ukazatel nulový a dluhové pravidlo je dodrženo.

Autarkie je ukazatelem míry soběstačnosti. Ve všech sledovaných obdobích míra autarkie přesáhla 100 %, lze tedy konstatovat, že obec je samostatná. Výnosy z hlavní činnosti jsou schopny pokrýt náklady z hlavní činnosti.

Tabulka 13 Ukazatel autarkie za období 2019 - 2022

	2019	2020	2021	2022
Autarkie	1,37	1,35	1,37	1,31

Zdroj: účetní výkazy obce Hlubočky 2019 - 2022; vlastní zpracování

Podíl investičních transferů na kapitálových výdajích ukazatel finanční aktivity obce. Na základě vypočítaného ukazatele je zřejmé, že realizované investice jsou v roce 2019 částečně závislé na přijatých transferech. V ostatních letech sledovaného období je viditelná velmi malá závislost mezi investicemi a investičními transfery. Obec tak většinu projektů hradí ze svého rozpočtu.

Tabulka 14 Ukazatel podílu investičních transferů na kapitálových výdajích 2019- 2022

	2019	2020	2021	2022
podílu investičních transferů na kapitálových výdajích	0,57	0,15	0,12	0,22

Zdroj: účetní výkazy obce Hlubočky 2019 - 2022; vlastní zpracování

Provozní saldo znázorňuje volné peněžní prostředky, kterými obec disponuje, a mohou být využity na realizaci investičních záměrů. V analyzovaném období je vidět, že obec disponuje značnými volnými prostředky, které by mohla využít pro realizaci plánovaných investic.

Tabulka 15 Ukazatel provozního salda v období 2019 - 2022

	2019	2020	2021	2022
Provozní saldo (v tis. Kč)	36 172	33 908	27 082	32 009

Zdroj: účetní výkazy obce Hlubočky 2019 - 2022; vlastní zpracování

7 VYHODNOCENÍ ANALÝZY HOSPODAŘENÍ

Majetková struktura obce je tvořena převážně dlouhodobým majetkem, který tvoří téměř 87 % z celkové hodnoty aktiv. Skládá se především z dlouhodobého hmotného a dlouhodobého finančního majetku. Naopak oběžná aktiva tvoří pouze nepatrnou část z aktiv a vykazují rostoucí charakter. Tvoří je převážně krátkodobý finanční majetek, který obec potřebuje ke své činnosti. Na základě výpočtu koeficientu samofinancování je zřejmé, že obec je schopna pokrýt svá aktiva vlastním kapitálem. Aktiva obce každoročně narůstají, největší meziroční nárůst vykazují oběžná aktiva, díky navyšování krátkodobého finančního majetku.

Na **finanční struktuře** se z velké části podílí vlastní kapitál. Zbytek pasiv je pokryt cizími zdroji. Pasiva vykazují rostoucí charakter, neboť vlastní kapitál každoročně narůstá. Cizí zdroje však vykazují kolísavý charakter. Průměrný meziroční nárůst je nejvyšší u cizích zdrojů, protože dochází k výrazným každoročním změnám u krátkodobých závazků. Výsledek hospodaření za analyzovaná období vykazuje narůstající charakter do roku 2021, poté se jeho hodnota nepatrně snížila.

Analýza výkazu zisku a ztráty ukázala, že **náklady** obce každoročně narůstají. Jedná se především o nárůst nákladů z činnosti. Obec navýšila počet zaměstnanců, čímž došlo ke zvýšení odvodů a mzdových nákladů. Náklady na transfery a daň z příjmů mají proměnlivý charakter. Finanční náklady obec nevykazuje žádné. **Výnosy** obce na rozdíl od nákladů rostly pouze do roku 2021, poté došlo k jejich poklesu. Největší položku tvoří výnosy ze sdílených daní a poplatků, převážně výnosy z DPH, které jsou ze zákona obcím rozdělovány v určitém poměru.

V neposlední řadě byla provedena také analýza rozpočtu. **Příjmy** obce vykazují nestálé hodnoty. Nejvyšších částek dosahují v roce 2022. Daňové příjmy tvoří významnou část z celkových příjmů a od roku 2020 významně narůstají. Zbytek příjmů je tvořený nedaňovými příjmy a přijatými transfery, které obec obdržela ze státního rozpočtu ve formě dotací. Díky přijatým transferům je obec schopna realizovat své investiční projekty, jako je oprava základní školy, veřejného osvětlení či rekonstrukce pozemních komunikací. Kapitálové příjmy tvoří nejmenší položku z celkových příjmů, neboť se jedná o prodej dlouhodobého hmotného majetku, k čemuž v obci příliš často nedochází. Obec však většinu projektů pokrývá z vlastních zdrojů. Bylo by vhodné navýšit aktivitu v získávání dotací tak, aby se zvýšily příjmy obce a zainvestovaly se další potřebné projekty. Nerovnoměrný vývoj

výdajů je zapříčiněný především pandemií, kdy se obec potýkala s narůstajícími položkami z důvodu ochrany zdraví svých obyvatel. Z tohoto důvodu jsou nejvyšší výdaje zaznamenány v roce 2020, v ostatních letech sledovaného období však výdaje dosahovaly menších hodnot, než bylo předpokládáno. Největší zastoupenou skupinou jsou běžné výdaje, které pravidelně narůstají především díky zvyšování výdajů na mzdy zaměstnanců, naopak kapitálové výdaje vykazují pravidelný pokles. Kromě roku 2020 obec dokázala snížit hodnotu výdajů oproti schválenému rozpočtu. V tomto procesu by měla pokračovat, neboť se jedná o cestu, jak zvýšit efektivnost hospodaření.

Finanční ukazatelé sledují hospodářský stav obce. Jako první byla vypočítána likvidita obce. Ministerstvo financí ČR doporučuje, aby hodnota ukazatele byla větší než 1. Ve všech sledovaných obdobích obec toto doporučení dodržela. Lze tedy konstatovat, že obec je schopna krýt své krátkodobé závazky a měla by takto pokračovat. Celková zadluženost obce je dle Ministerstva financí ČR optimální do 25 %. Obec vykazuje velmi nízkou zadluženost, neboť se k těmto hodnotám nepřibližuje a v následujících letech by se tato skutečnost měnit neměla. Zadluženost vlastního kapitálu však obec vykazuje nad doporučené hodnoty, využívá tedy k financování své činnosti více cizích zdrojů. Jedná se především o nárůst krátkodobých závazků na základě navýšení počtu zaměstnanců a s nimi spojené náklady na úhradu daně z příjmu a zaplacení zdravotního a sociálního pojištění. Ukazatel dluhové služby také nepřesahuje doporučené hodnoty, neboť obec neplatí žádné úroky ani jistiny. Stejně tak je dodrženo pravidlo rozpočtové odpovědnosti. Ukazatel autarkie každoročně přesahuje 100 %. Obec tedy vykazuje samostatnost a je schopna krýt své náklady z hlavní činnosti, svými výnosy z hlavní činnosti. Posledním vypočítaným ukazatelem je podíl investičních transferů na kapitálových výdajích, na jehož základě je zjištěno, že obec má nízkou aktivitu v oblasti využívání investičních transferů.

Jestliže shrnu všechna výše uvedená fakta, můžu konstatovat, že obec Hlubočky řádně hospodaří se svými finančními prostředky. V následujících letech by měla s takto nastaveným procesem hospodaření pokračovat. Doporučila bych však efektivnější využívání dostupných transferů, které by vedly k investicím zajišťující zlepšení kvality života v obci. Na základě vypočítaného ukazatele podílu investičních transferů na kapitálových výdajích lze vidět, že obec využívá k realizování investic převážně ušetřené finanční prostředky. Výpočet provozního salda dále znázorňuje, že obec disponuje volnými peněžními prostředky. Jelikož je obec finančně zdravá, v kombinaci s využitím dotací by mohla realizovat své investiční záměry značně výhodněji.

Nutná je například rekonstrukce mostů, které jsou na mnoha místech v žalostném stavu a u kterých hrozí jejich zboření a na jejichž opravu není dostatek finančních prostředků, dále prostředky na opravu místních dopravních komunikací, které vyžadují rekonstrukci, na kterou nejsou peněžní prostředky či vybudování přírodního koupaliště, které je zahrnuté v dlouhodobých plánech obce. V případě využití dotačních prostředků by se zbylé finance mohly přesunout na jiná potřebná místa. Jednalo by se tak o zlepšení životních podmínek obyvatel a tím udržení mladých lidí v obci, což má podstatný vliv na ekonomický růst municipality.

ZÁVĚR

Účelem této bakalářské práce bylo provedení analýzy hospodaření obce Hlubočky v letech 2019 – 2022. Na základě provedené analýzy byla navržena opatření pro zlepšení hospodaření obce. Práce je složena z teoretické a praktické části.

Teoretická část práce měla za cíl provést literární rešerši na téma hospodaření municipálních jednotek. Začátek této části byl věnován definování obce, popsána byla také její působnost a orgány, které obec řídí. Následující kapitola byla věnována hospodaření obce. Zde bylo popsáno, jakým způsobem obec sestavuje rozpočet, jaká pravidla dle legislativy musí při sestavování finančního plánu dodržovat a jakým způsobem je hospodaření jednotlivých municipalit kontrolováno. Poslední kapitola byla zaměřena na analýzu hospodaření obce. Popsány byly účetní výkazy, jakožto zdroje dat pro provedení analýzy. V neposlední řadě byli uvedeni ukazatelé, na základě kterých je vyhodnocována finanční kondice obce.

V praktické části byla přiblížena obec Hlubočky. Následovalo provedení analýzy hospodaření, na základě rozboru jednotlivých účetních výkazů, rozvahy, výkazu zisku a ztráty a rozpočtu obce. Z těchto údajů byli poté vypočítáni jednotliví finanční ukazatelé, nutné pro zhodnocení hospodaření obce s finančními prostředky.

Závěr práce byl věnován vyhodnocení analýzy hospodaření a uvedení návrhů na zlepšení hospodaření tak, aby obec byla schopna v budoucích letech finanční prostředky lépe zhodnotit. Na základě provedené analýzy bylo zjištěno, že obec Hlubočky řádně hospodaří se svými finančními prostředky a měla by v tomto trendu nadále pokračovat. Doporučeno je zvýšit využívání dotací pro realizaci investičních záměrů.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

GLONEK, Jiří a PAPAJÍK, David, 2006. *Dějiny obce Hlubočky*. Locus. Hlubočky: Obec Hlubočky. ISBN 80-856-0099-4.

GRUBER, Jonathan, 2019. *Public finance and public policy*. 6th edition. New York: Worth publishers . ISBN 9781319105259.

HEJDUKOVÁ, Pavlína, 2015. *Veřejné finance: teorie a praxe*. Beckovy ekonomické učebnice. V Praze: C. H. Beck. ISBN 978-807-4002-984.

KNÁPKOVÁ, Adriana; PAVELKOVÁ, Drahomíra; REMEŠ, Daniel a ŠTEKER, Karel, 2017. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 3., kompletně aktualizované vydání. Prosperita firmy. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-0910-4.

MAAYTOVÁ, Alena; OCHRANA, František a PAVEL, Jan, 2015. *Veřejné finance v teorii a praxi*. Expert (Grada). Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-5561-8.

MÁČE, Miroslav, 2006. *Finanční analýza obchodních a státních organizací: praktické příklady a použití*. Finanční řízení. Praha: Grada. ISBN 80-247-1558-9.

MÁČE, Miroslav, 2019. *Finanční účetnictví veřejného sektoru*. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-2002-4.

NAHODIL, František, 2014. *Veřejná správa a financování veřejného sektoru*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-807-3805-364.

OTRUSINOVÁ, Milana a KUBÍČKOVÁ, Dana, 2011. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek: po novele zákona o účetnictví*. C. H. Beck pro praxi. V Praze: C. H. Beck. ISBN 978-807-4003-424.

PEKOVÁ, Jitka, 2011. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-807-3576-141.

PEKOVÁ, Jitka; JETMAR, Marek a TOTH, Petr, 2019. *Veřejný sektor, teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-209-4.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana, 2015. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualiz. a rozšř. vyd. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-802-4756-080.

RŮČKOVÁ, Petra, 2021. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 7. aktualiz. vyd. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-3124-2.

SEDMIHRADSKÁ, Lucie, 2015. *Rozpočtový proces obcí*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-807-4789-670.

ŠTEKER, Karel a OTRUSINOVÁ, Milana, 2021. *Jak číst účetní výkazy: základy českého účetnictví a výkaznictví*. 3., aktualiz. vyd. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-3184-6.

VOCHOZKA, Marek, 2011. *Metody komplexního hodnocení podniku*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3647-1.

Internetové zdroje

Český statistický úřad. Online. ©2024. Praha. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/domov> [cit. 2024-02-16]

FACTORS STRENGTHENING THE TAX BASE OF LOCAL BUDGETS, 2022. Online. In: Dostupné z: <https://johuns.net/index.php/publishing/1685.pdf>. [cit. 2024-04-20].

Finanční řízení obce, 2021. Online. Dostupné z: <https://www.smocr.cz/Shared/Clanky/9994/financni-rizeni-obci-e-verze.pdf>. [cit. 2024-02-16].

Monitoring hospodaření územních samosprávných celků, 2022. Online. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/rozpocetova-politika/uzemni-rozpocety/hospodareni-uzemnich-rozpocetu/monitoring-hospodareni-uzemnich-samospra>. [cit. 2024-12-02].

Obec Hlubočky, © 2024. Online. Dostupné z: <https://hlubocky.cz/>. [cit. 2024-03-03].

Obec Hlubočky: druhový rozklikávací rozpočet pro výdaje. Online. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00298891/rozpocet/vydaje-druhovy?rad=t&obdobi=2212>. [cit. 2024-04-18].

Obec Hlubočky: Rozvaha. Online. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00298891/ucetni-zaverka/rozvaha?rad=t&obdobi=2212>. [cit. 2024-04-18].

Obec Hlubočky: Výkaz zisku a ztráty. Online. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00298891/ucetni-zaverka/vykaz-zisku-a-ztraty?rad=t&obdobi=2212>. [cit. 2024-04-18].

The Aspects of Performance Measurement in Public Sector Organization, 2015. Online. In: Dostupné z: https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042815058991?ref=pdf_download&fr=RR-2&rr=8775ee204e84b391. [cit. 2024-04-20].

Ústav územního rozvoje, ©2020. Obce. Informační web územního plánování. Online. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj. Dostupné z: <https://portal.uur.cz/spravni-usporadani-cr-organy-uzemniho-planovani/obce.asp> [cit. 2023-12-02].

Legislativa

Vyhláška č. 410/2009 Sb. Ze dne 11. listopadu 2009, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky In: *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2024-03-22]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-410>

Vyhláška č. 412/2021 Sb. Ze dne 15. listopadu 2021 o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů. In: *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2024-02-13]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2021-412>

Zákon č. 128/2000 Sb. ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. In: *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2023-11-26]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

Zákon č. 23/2017 Sb. ze dne 17. ledna 2017 o pravidlech rozpočtové odpovědnosti. In: *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2023-11-27]. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2017-23>

Zákon č. 250/2000 Sb. ze dne 7. července 2000 o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2023-11-26]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČR Česká republika

DFM Dlouhodobý finanční majetek

DHM Dlouhodobý hmotný majetek

DNM Dlouhodobý nehmotný majetek

HDP Hrubý domácí produkt

KFM Krátkodobý finanční majetek

SIMU Soustava informačních a monitorujících ukazatelů

ÚSC Územní samosprávný celek

VK Vlastní kapitál

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Počet obyvatel v letech 2019 - 2022	31
--	----

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Demografický vývoj obyvatel v letech 2019 - 2022.....	31
Tabulka 2 Struktura aktiv obce – netto hodnota	33
Tabulka 3 Struktura pasiv obce.....	35
Tabulka 4 Struktura nákladů obce.....	37
Tabulka 5 Struktura výnosů obce.....	38
Tabulka 6 Struktura příjmů rozpočtu obce	39
Tabulka 7 Přehled jednotlivých příjmů rozpočtu obce	40
Tabulka 8 Struktura výdajů rozpočtu obce	41
Tabulka 9 Přehled jednotlivých výdajů rozpočtu obce	42
Tabulka 10 Rozpočtové hospodaření v období 2019 - 2022	43
Tabulka 11 Ukazatele likvidity za období 2019 - 2022	44
Tabulka 12 Ukazatel zadluženosti za období 2019 - 2022	45
Tabulka 13 Ukazatel autarkie za období 2019 - 2022.....	45
Tabulka 14 Ukazatel podílu investičních transferů na kapitálových výdajích 2019- 2022.	46
Tabulka 15 Ukazatel provozního salda v období 2019 - 2022	46

